

Obsah

Jak používat tuto knihu

3

1 Neobyčejná historie – latinský jazyk

7

Pro ty, kdo chtějí vědět více

7

Písmo

8

Výslovnost

8

Jednotlivé hlásky

8

Přízvuk

10

Hlásky a jejich proměny

11

Interpunkční znaménka, dělení slabik, psaní velkých písmen

11

2 Obraz světa: jména

12

Slovní tvary a co je v nich ukryto

12

Jeden, dva, mnoho... – gramatické číslo (numerus)

13

Jmenný rod (genus)

13

Pád (cāsus)

13

Jmenné tvary

15

Substantiva

15

Adjektiva

18

Číslovky

21

Adverbium (příslovce)

22

3 Tvary a informace – sloveso

23

Slovesné tvary a jejich znaky

23

Slovesné kmeny

23

Pět latinských konjugací

24

Informace uložené v sufixech a koncokách

26

Slovesné tvary

27

Časy a způsoby přítomného kmene: aktivum

28

Časy a způsoby přítomného kmene: pasivum

31

Perfektum aktiva všech konjugací

34

Perfektum pasiva všech konjugací

35

Deponentní slovesa (deponentia)

36

Ze slovesa se stává jméno: participia a infinitivy

37

Participia

38

Aktivní participia

38

Pasivní participia

39

Infinitivy

40

Některá zvláště důležitá slovesa

41

esse být

41

fieri stávat se, vznikat

41

ire jít

41

ferre nosit, přinášet

41

velle chtít

41

Neosobní slovesa

41

Jednotlivé zvláštnosti

41

4 „Centrální mozek věty“: sloveso 49

Latinské časy	50
Časová pole a časové vztahy	50
Prézens – čas téměř „pro všechno“	51
Futurum – očekávání a předpoklad	52
Dvojčata perfektum a imperfektum – pohled zpět do minulosti	52
Relativní časy	55
Zvláštnosti	56
Ano nebo ne, možná nebo snad: indikativ a konjunktiv (slovesné způsoby)	56
Konjunktiv v samostatné větě	57
Vůle, přání a možnost – konjunktiv prézentu a perfekta	57
Hry s představami – konjunktiv imperfekta a plusquamperfekta	59
Zvláštní význam, nebo jen gramatické pravidlo? – konjunktiv v závislých větách	61
„Subjunktiv“ nebo indikativ ve spojení s určitými spojkami	66
Zápor a záporné věty	68
Otázky	68
Aktivum a pasivum – perspektivy děje	69

5 Sloveso v hlavní roli věty – sloveso a pád 72

Sloveso, scénář a ostatní účastníci děje – pád	74
Pět pádů pro každou situaci	76
Kongruence pádu, čísla a rodu	77
Nominativ	79
Akuzativ	80
Dativ	83
Genitiv	87
Ablativ	91
Kam? Kdy? Proč? Role předložek	95

6 „Hledám spojení...“ – souvětí 96

„Komprimované“ věty – věty ve větě	97
Spojité participium – participium coniunctum	97
Tzv. ablativ absolutní	99
Doplňěk	101
Tvary se sufixem -nd-: gerundivum	102
Vazba „akuzativu s infinitivem“ (AcI)	105

7 Ukazování a označování – zájmena 107

Já, ty a zbytek světa: osobní zájmena	108
Já, my – ty, vy: 1. a 2. osoba	108
Celý svět před očima: „3. osoba“	109
Moje nebo tvoje: přivlastňovací zájmena	109
Orientace v času a prostoru: ukazovací zájmena	110
Orientace v řeči: odkazování pomocí is, ea, id	111
Zájmena „s ukazováčkem“	111

Ztotožňování a zdůrazňování	113
„Kdopak?“ – „Ten, který...!“ – tázací a vztažná zájmena	114
Zobecnující zájmena	117
Někdo, všichni, každý, žádný, mnozí – neurčitá zájmena	117
Jak ty mně, tak já tobě – korelativa	124

Příloha	125
Základní a řadové číslovky	125
Podílné a násobné číslovky	126
Nejdůležitější souřadicí a podřadicí spojky	127
Nepřímá řeč (oratio obliqua)	128

Slovníček gramatických termínů	129
---------------------------------------	-----

Rejstřík	131
-----------------	-----